

Naturen trives på golfbanerne

Et plus for både vegetation, vildt, fugle og vådområder

Af miljøkonsulent Torben Kastrup Petersen, Dansk Golf Union og fagkonsulent Eva Meyle, Danske Anlægsgartnere

Budskaberne om golfbanernes positive indflydelse på miljøet og fordelene forsvinder desværre ofte i de negative historier. Der er derfor et behov for at fortælle om verdenerne at naturen trives på de danske golfbaner og at der bliver gjort meget i golfsporten på miljøsidens. Der vil være mulighed for at få mere information om klubbernes initiativer på golfbanerne ved et besøg på golfstemastanden på Have- og Landskab 05.

En af grundene til, at mange ikke-golfere har den opfattelse at der ikke er plads til natur på golfbanerne, er måske synsindtrykkene fra de udenlandske golfturneringer i fjernsynet. Men der er stor forskel på f.eks. sydeuropæiske og nordiske golfbaner.

Mange golfspillere ønsker et højt naturindhold på banen da naturoplevelsen er en meget vigtig del af det at spille golf. Men den 'virkelige' natur er den der findes i roughen, altså på arealer udenfor spil. Der findes da også flere baner hvor store dele af banen er beskyttede naturtyper som kræver særlig pleje.

Vegetation

Den landskabelige placering af golfbanen giver forskel i vegetationstype. For eksempel ligger Fanø Golfklubs bane bag første klitrække. Der er tale om en bane i naturen mellem klitter og omgivet af lyng og marehalm. Fairways ligger på lave områder i klitlandskabet og klitterne er roughen.

Andre baner ligger i skovrige områder f.eks. Silkeborgs golfbane. Andre igen ligger på tidligere landbrugsarealer ofte karakteriseret ved levende hegn, diger, vandløb og søer.

Der anvendes normalt egns-karakteristiske arter ved nyplantning. I forbindelse med

Der anvendes normalt egnskarakteristiske arter ved nyplantning.

udformning og vedligeholdelse af eksisterende og eventuel ny beplantning inddrages oftest de offentlige myndigheder og eventuelt lokale miljøorganisationer.

I Viborg Golf Club diskuteres beplantningen jævnlige med Viborg Kommune. Ny beplantning tilstræbes etableret således at den både er relevant for spillet og fremstår som naturlige elementer i de eksisterende naturtyper. Samarbejdet har bl.a. medført at kommunen fjernede et gammelt læhegn og klubben erstattede det med en ny beplantning

som kunne plejes uden brug af pesticider.

Der findes oftest megen eksisterende naturlig vegetation på de ikke spillede arealer i roughen - og ind imellem sjældne arter som f.eks. gøgeurt der bl.a. kan ses på golfbanen ved Rønne. Flere klubber får høstet urtevegetationen i roughen for at fremelske eksisterende og egnskarakteriske urter.

Nogle få steder plejes naturarealerne i roughen ved hjælp af husdyr. F.eks. afgræsses fugtignegarealer med kvæg og får på Smørum golfbane. Den-

ne form for naturpleje kræver specielt kendskab til dyrehold, men hvis ikke klubben har det, kan der indgås aftale med en lokal landmand. Smørum Golfklub deltager desuden i et pilotprojekt hvor der udarbejdes en naturplan for hele banen.

Fuglene

Flere golfbaner fungerer som spredningskorridorer og forageringsområder for trækfugle, da golfbanerne indeholder en langt højere biodiversitet end et intensivt landbrugsareal.

Mange golfklubber har fået opsat fuglekasser til bl.a. stære, mejser, tårnfalke, ugler og hvinænder. Stærerne er bl.a. med til at begrænse mængden af stankelbens- og gådebillelarver på banen. F.eks. har Fredensborg Golf Club har opsat over 100 fuglekasser. Klubben har desuden fået registreret fuglearterne på banen i samarbejde med Dansk Ornitologisk Forening. De 48 arter, der blev registret, er afbildet på store farvelagte plakater som kan ses i klubben og desuden købes via Gads Forlag.

Vildtet

De fleste golfbaner har vildt på baneområderne, især råvildt, ræve og harer.

Vejle Golf Club skriver på sin hjemmeside: "De morgenduelige møder både råvildt, ræve og harer - og en sjælden gang grævlingen, der har forpasset sin sengetid ved solopgang. Indimellem brydes morgentystheden af nogle skratende lyde, det er rævne der som et af de få steder i landet har fundet ynglefred i Munkebjergskovene der også huser andre fugle, selv en sjældenhed som hærfuglen kan man en gang imellem se suse tværs over blå banes skovkransede fairways."

Vejle Golf Club har fået udarbejdet en naturguide, som vil kunne købes på temastanden.

Vådområder

På mange golfbaner indgår vand i spillet. Det kan være i

form af eksisterende søer, moser og åløb, men også kunstigt anlagte såkaldte vandhazards. Her trives f.eks. padder, fisk, snegle, muslinger, igler, spindlere, krebsdyr og insekter.

I Faaborg har etableringen af flere vandhuller øget antal-

let af padder, heriblandt den grønne frø der ellers ikke er så almindelig på Fyn. Pleje af vådområderne foregår som regel efter nærmere aftale med det respektive amt.

Fortidsminder

Flere baner rummer også kulturhistoriske værdier som f.eks. stendiger og gravhøje. I forbindelse med etableringen af ni huller på Viborg Golf Clubs bane i 2003 gennemførte arkæologer undersøgelser af det aktuelle område. Der blev fundet mange interessante ting på arealet, og udformningen af de nye huller er derfor aftalt med museet i Viborg, således at klubben ikke beskadiger fortidsminderne.

Tiltag fra klubberne

Mange klubber er i gang med eller har fået lavet handlingsplaner for hele eller dele af naturen på banerne. Til dette arbejde indgår som regel klubbens bane- eller miljøudvalg og de ansatte greenkeepere i samarbejde med den lokale afdeling af Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk forening og eventuelt kommune og amt. Der er i de fleste tilfælde brug for faglig assistance til at registrere de eksisterende forhold og få lavet en plejeplan.

Flere klubber udarbejder

I Faaborg har etableringen af flere vandhuller øget antallet af padder, heriblandt den grønne frø, der ellers ikke er så almindelig på Fyn.

grønne regnskaber og nogle klubber har også indført en årlig banevandring med repræsentanter fra de lokale myndigheder og miljøorganisationer. Ved sådanne lejligheder er der så mulighed for at drøfte ønsker fra alle parter.

Der har fra det offentlige side været gennemført guidede ture med kommuners eller amternes naturvejledere på golfbanerne. I Ålborg gennemførte man f.eks. i forbindelse med en af Friluftsrådets kampagner i 90'erne en tur på udvalgte golfbaner for naboer og andre interesserede.

Mange golfbaner rummer offentlige stier som må benyttes af alle. Klubberne har normalt bragt informationskilte ved indgangene, så andre end golfspillere orienteres om hvordan det er muligt at færdes på banen. Det at bevæge sig på kryds og tværs af en golfbane når der spilles, er det samme som hvis en tilskuer gik ind på en fodboldbane midt i en kamp. Men bevæger man sig uden for selve spillearealerne på de anlagte stier, er der normalt ingen fare forbundet med ophold på banen.

I forbindelse med temastanden vil der være mulighed for at hente inspiration om metoder til naturbeskyttelse på golfbanerne for både eksisterende og nye golfklubber samt mulighed for andre at få indblik i hvad der sker rundt om i de danske golfklubber på natur- og miljøsidens. Desuden vil der blive mulighed for at stifte bekendtskab med en alternativ form for golfspil på selvestanden. □

Artiklen er en baggrundsartikel for temaet 'Naturen på golfbanerne' på udstillingen Have & Landskab der holdes i Slagelse 31. august - 2. september 2005. Se nærmere på www.HL5.dk.

Mange golfklubber har fået opsat fuglekasser til bl.a. stære, mejser, tårnfalke, ugler og hvinænder. Stærerne er bl.a. med til at begrænse stankelbens- og gådebillelarver på banen.